Základní škola a Mateřská škola Jívová
okres Olomouc, příspěvková organizace
č. p. 20, 783 16 Jívová, IČO: 70 985 286
+420 739 350 989
info@skolajivova.cz
www.skolajivova.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Ředitelka školy: Mgr. Lenka Všetulová
Vychovatelka: Bc. Simona Rotterová

Identifikační údaje
Školní družina tvoří se školou jednu právnickou osobu, proto jsou tyto údaje součástí školního vzdělávacího programu základní školy.

1. Charakteristika zařízení

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle a pomáhá dětem překonat jejich handicapy. ŠD má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů a rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence.

Školní družina je součástí školského výchovně vzdělávacího systému. Zajišťuje žákům 1. – 5. ročníků ZŠ náplň volného času po vyučování a před odchodem domů nebo do jiných aktivit.

ŠD je součástí školy a podílí se na realizaci Školního vzdělávacího programu.

ŠD není pokračování vyučování a má svá specifika – odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti.

Naše školní družina nabízí dětem kromě zajímavé možnosti využití volného času, také odpočinek a relaxaci. Děti se u nás učí spolupracovat, tolerovat individualitu druhých, pravidlům slušného jednání a soužití v kolektivu, odpovědnosti a ohleduplnosti. Spolu s dětmi tvoříme pravidla chování a dbáme na jejich dodržování. Při práci je pro nás nejdůležitější vhodná motivace, radost z činnosti, ctižádost a povzbuzování.

Velmi důležitou činností je prevence sociálně patologických jevů, především prevence šikany, které se nenásilnou formou, ale systematicky věnujeme.

Kvalitu práce dokazují pozitivní ohlasy rodičů a veřejnosti na různá kulturní vystoupení a množství dětských prací, jimiž je vyzdobeno oddělení družiny. To vše svědčí o tom, že se nám daří vytvářet pro děti vlídné a podnětné prostředí, místo, kam se každý den těší.

Umístění a provozní doba školní družiny

Školní družina je součástí základní školy. Pro svou činnost využívá prostory vlastní třídy umístěné v přízemí budovy, počítačovou učebnu, tělocvičnu, nebo sportovní hřiště s umělým povrchem před školou a kulturní dům.

Provozní doba ŠD:
Ráno: PO – PÁ od 6.30 hod. – 7.30 hod.
Odpoledne: PO – PÁ od 11.00 hod. – 16.00 hod.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

- Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, kde se usiluje naplnění těchto cílů:
- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevření komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i
- druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a
- zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a
- v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za
- ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a
- duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
Vychovatelka:

- motivuje žáky k přijímání nových informací
- vyžaduje, aby práci dokončili
- nabízí žákům možnost využití informačních zdrojů
- podněcuje žáky ke komplexní práci a uplatňování získaných
- vědomostí v praxi

Kompetence k řešení problémů
Vychovatelka:

- společně s žáky stanoví pravidla chování a vyžaduje jejich dodržování
- klade důraz na vzájemnou pomoc
- vede žáky k toleranci a ohleduplnosti při řešení problémů
- podněcuje žáky k tomu, aby si všímali problémů druhých a navrhli jejich řešení

- motivuje žáky k dobrým vzájemným vztahům (situační hry)

Kompetence komunikativní

Vychovatelka:

- vede žáky ke správnému vyjadřování
- podněcuje k vzájemné komunikaci
- při diskusi vyžaduje dodržování pravidel komunikace
- vede žáky ke správné komunikaci s dospělými

Kompetence sociální a prosociální

Vychovatelka:

- vede žáky k respektování druhých a toleranci různých odlišností mezi lidmi
- při různých hrách učí žáky rozpoznat nevhodné chování, projevy nespravedlnosti, agresivity a šikany, správně na ně reagovat
- při spolupráci ve skupině vede žáky nejen k tomu, aby se prosadili, ale i přijali kompromis

Kompetence občanské

Vychovatelka:

- seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi
- vyžaduje po žácích respektování práv druhých
- vede žáky k odpovědnému chování a ochraně zdraví svého a ostatních
- seznamuje žáky s možnostmi ochrany životního prostředí a nutností ochránit ho pro kvalitnější život nás všech

Kompetence k trávení volného času

Vychovatelka:

- vede žáky ke smysluplnému využívání volného času, seznamuje žáky s možnostmi využití volného času
- vysvětluje žákům, že práce v zájmových kroužcích je důležitá pro jejich osobní a všestranný rozvoj
- podněcuje žáky k výběru vhodných aktivit

4. Délka a časový plán

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků 1.stupně ZŠ na období 1 roku.

5. Formy vzdělávání

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

- Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP ŠD. Každodenní činnost v ŠD a zájmové útvary probíhající paralelně s ŠD –
- Výtvarný kroužek, hudební kroužek, sportovní kroužek.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách ŠD i mimo ně

Zahrnuje všechny mimořádné akce – návštěvy divadelních a filmových představení, besedy, exkurze, výchovně-vzdělávací programy (ZOO, návštěva památek), Drakiáda, rozsvěcování vánočního stromu, vánoční besídka, tvoření velikonoční a vánoční, Halloweenská párty, oslava Dne dětí, Den matek, Pálení čarodějnic, Spaní ve škole, projektové dny.

Osvětová činnost

Poskytování informací v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

Individuální práce

- Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů.
- Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení

Nabídka spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

6. Obsah vzdělávání

a) Téma: podzimní období

Tematické okruhy: začátek školního roku, škola, třída, ŠD, ŠJ – stolování, hygiena stolování, pravidla slušného chování, úcta k dospělým, příroda na podzim, estetika

Podokruhy:

- Škola: Poznej a orientuj se ve škole, okolí školy, okolí družiny, dopravní situace,
- BESIP
- Stolování: hygiena rukou, pravidla stolování, zdravá strava
- Slušné chování: mezilidské vztahy, zdravení, prošení, děkování, úcta

Estetika: barvy podzimu, výtvarné a pracovní techniky, práce s přírodninami **Věk:** věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, materiály BESIPu, výtvarné potřeby **Cíle:**

- rozšiřování slovní zásoby a vědomostních obzorů
- vyjasnění vztahu dítě – dospělý
- vytváření vztahů dětí mezi sebou
- eliminace nebezpeční na silnici
- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí a v mezilidských vztazích
Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, huba, zpěv
Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)
Výstup: Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

b) ***Téma: zimní období***
Vzhledem k méně příznivému počasí jsme se zaměřili více na práci v interiéru.
Tematické okruhy: zimní sporty, příroda, zdraví, tradice a zvyky, literatura, estetika – zručnost, environmentální výchova, obec **Podokruhy:**

- Příroda: pozorování, přezimující ptactvo, krmení ptáků, změny v přírodě
- Zdraví: otužování, zdravá strava, skladba jídelníčku, ovoce, hygiena stolování, první
- pomoc
- Tradice a zvyky: Advent, Vánoce, Tři králové, Masopust, zpěv a poslech koled,
- Literatura: četba na pokračování
- Obec: rozšíření teritoria – místní úřad, knihovna, pošta, nádraží, kostel, pamětihodnosti v obci
- Estetika: zimní barvy, výtvarné a pracovní techniky Environmentální výchova: osvojení si návyku třídění odpadu

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ
Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál
Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj pohybu, uvolnění, relaxace
- rozvoj individuálních schopností

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí, chránit své zdraví, rozumět svému tělu
Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv
Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)
Výstup: Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe

- účelně využívá volný čas citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

c) ***Téma: jarní období***

Tematické okruhy: sport, příroda, domov – rodina, komunikace, zájmy, literatura, hudba, pracovně-technické činnosti, opakování zásad stolování, obec **Pod okruhy:**

- Příroda: pozorování, jarní květiny, kvetoucí stromy, mláďata, hnízdění ptáků,
- přírodovědné vycházky
- Komunikace: verbální, neverbální, porozumění, chápání druhých, empatie
- Literatura: dětská poezie a próza, ilustrace, ilustrátoři
- Domov: rodiče, sourozenci, prarodiče, úcta ke stáří, bydlení
- Obec: známé osobnosti Jívové a okolí, pamětní místa, historicky zajímavé objekty
  Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah: žáci se naučí používat verbální i neverbální komunikaci, poznávat a chránit přírodu, sžívat se s ní

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Výstup: Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

d) ***Téma: letní období***

Tematické okruhy: sport, příroda, zájmy, literatura, hudba, barvy, prázdniny **Podokruhy:**

- Příroda: pozorování, květiny, přírodovědná vycházka, práce s encyklopedií
- Literatura: četba na pokračování
- Barvy: barvocit, letní odstíny, tematické výtvarné a rukodělné práce
- Prázdniny: táborové písně, orientace v přírodě a terénu, první pomoc v přírodě,
- ochrana zdraví

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah: žáci se naučí orientaci v přírodě, získají praktické dovednosti při pobytu venku, naučí se komunikovat a spolupracovat při aktivitách a hrách v přírodě

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Výstup: Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

7. Podmínky při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

- Vzhledem k tomu, že budova školní družiny není bezbariérová, nejsme schopni zajistit prostředí pro děti s poruchami hybnosti – vozíčkáře. Pro ostatní děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Personální oblast

- zajistit proškolení vychovatelky v dané oblasti
- dostatečné personální zajištění aktivit

- využít dobrovolníky

Technická oblast

- eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

Materiální oblast

- zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky

Organizační oblast

- vymezit formy integrace
- spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využívat poradenské pomoci ŠPP
- pokusit se navázat spolupráci s organizacemi, které se prací s postiženými zabývají.

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj **mimořádně nadaných dětí.** Jsou to tyto možnosti:

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost pedagogických pracovníků

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- viz. Vnitřní řád školní družiny

9. Popis materiálních podmínek

- Školní družina je v samostatné třídě.
- Kapacita ŠD je 30 dětí.
- Pro děti je k dispozici plně vybavená třída (lavice, židle). V zadní části třídy je koberec, hry, výtvarné potřeby, stolní hry, stavebnice, hračky.
- Pro sportovní aktivity máme víceúčelové hřiště.
- Čtenářské dovednosti rozvíjíme nejrůznějšími aktivitami s dětskými časopisy a knihami, které si děti mohou přinést i z domova. Z hudebních nástrojů využíváme klavír a flétnu.
- Škola se pravidelně stará o nákup výtvarných, hracích, sportovních a jiných pomůcek.

10. Popis personálních podmínek

V ŠD pracuje 1 vychovatelka na ranní provoz, 1 na odpolední provoz.

Profil vychovatelky:

- má vysokou míru empatie
- vytváří příznivé sociální klima
- zná a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku dětí
- má organizační schopnosti, navozuje a motivuje široké spektrum rekreačních zájmových činností

- vzbuzuje zájem o činnost, podporuje sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti má právní vědomí
- zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností

11. Popis ekonomických podmínek

- Rozpočet školní družiny není stanoven.
- Materiální vybavení je hrazeno z provozních nákladů školy.
- Školní družina je zpoplatněna (viz. Směrnice k úplatě za zájmového vzdělávání v ŠD)
- Viz. Výroční zpráva školy o činnosti školy

12. Popis bezpečnostních podmínek

- Děti dodržují pravidla bezpečnosti ve školní družině, na školním hřišti a v jídelně. Chrání zdraví své, svých spolužáků a dospělých
- Děti nenosí do ŠD věci, které by mohly ohrozit zdraví, nebo způsobit úraz.
- Nenosí cenné předměty, ani větší finanční částky.
- Děti udržují v pořádku všechny věci na oddělení.
- Škodu na majetku, kterou dítě způsobí, jeho zákonní zástupci do týdne odstraní na své vlastní náklady (finanční vyrovnání, oprava, atd.)
- Ve školní jídelně se děti chovají klidně, kulturně a dodržují pravidla správného stolování.
- Zajištění pitného režimu – děti mají ve třídě láhev s nápojem.
- Děti jsou při každém opuštění prostor školy poučeny o bezpečnosti silničního provozu a dodržování bezpečnosti.

13. Popis ochrany před sociálně-patologickými jevy Psychosociální podmínky

- Pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému.
- Respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků.
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi.
- Ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit sociopatologickým jevům.
- Spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení.
- Včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině.

14. Evaluační prostředky

Do evaluačních prostředků bychom mohli zahrnout:

- Dotazníky

- Ankety
- Pozorování
- Rozhovory s rodiči
- Hospitace
- Analýzy dokumentace

15. Průřezová témata Člověk a jeho svět

- **Místo, kde žijeme:**
  - vztah ke své škole, městu, státu
  - vycházky, výlety, poznatky z cest
- **Lidé kolem nás:**
  - příbuzenské vztahy
  - vztahy mezi dětmi
  - vztahy ke škole
  - pravidla soužití
  - chování lidí – pravidla slušného chování
  - principy demokracie
  - základní lidská práva a práva dítěte
  - práva a povinnosti
- **Lidé a čas:**
  - regionální pověsti a báje
  - tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
  - návštěva kulturních institucí - muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
  - orientace v čase
- **Rozmanitost přírody**:
  - rozmanitost živé a neživé přírody
  - ochrana přírody – praktické poznávání přírody
  - proměny přírody, roční období
  - činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
  - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
  - likvidace odpadů – třídění odpadů Č**lověk a svět práce:**
  - tradiční i netradiční materiály
  - elementární dovednosti

16. **Přílohy - Vnitřní řád ŠD**

V Jívové dne 25. 8. 2024 Vypracovala: Bc. Simona Rotterová